

marsikaj iz starega časa bolj zagotovil in razjasnil; vendar mnogotere reči so se že zdaj boljše razsvetlile, kakor jih je pa on še vedil. Pa tudi za novejši čas ni enemu ali drugemu pisatelju mogoče vsega pozvediti, ako nima na strani pomočnikov ali dopisovavcov.

(Dalje sledi.)

Starozgodovinski pomenki.

O imenih „Svaduccius“ in „Svaduccia“.

Razložil Davorin Terstenjak.

(Konec.)

V napisu, kjer se ime Svadučia nahaja, še nahajamo imena Bottio in Bottia, tudi Bocio in Boccia na drugih kamnih ¹⁾, bodi si zavoljo rodivnega organa ali pa, ker Shiva se tudi veli Bhaga ²⁾, pudendum muliebre, dalje: Saxamus = Peccius, Chaeront = Peč, Pečnik, Keront, Karant, Korant, Kurent.

V napisu pa, v katerem stojijo imena Antestatus, Antestia, Antestius pa najdemo imeni Lutumarus = Lutomar, ime po Shivi Ugri, ferox, ljut, zato ime Luticanov in českega mesta Litumefice (Leitmeriz) in ime Matria ³⁾.

Še eno ime je v tem napisu in sicer Vogitoutus Bogitout = Diogenes. Beseda tout je obče blago indoeuropejskih jezikov, got. thiuda, Volk, ednos, thiodisko, heidnisch, kakor gens in gentilis, althochd. thiot, dheoda, thiota, gens, populus, letiški tauta gens, populus, indoles, natura, zato labbas tautas, bonae indolis, bonae naturae. Ostroumni Diefenbach ⁴⁾ je prav iz te korenike izpeljal slovanske besede: tudj, tuj, ptuj (iz po-tuj), tužd', čuzi, čudzi, alienus, po analogii, kakor lud, populus, in ludski alienus. Ostale besedi tudj, tuj pričujete, da smo tudi nekđaj v slovenskem jeziku poznali tauta, tuta.

V keltiščini nahajamo: tuaith, tuath, territorium, gens, tud, terra, alltud, alienigena, britanski túd, tút, homines, familia, korniški tus, homo, cimriški tyaid, familia.

Umbriški: tuta, tota, Stadtgemeinde, territorium, tuticus, Gemeindevorsteher.

Členi rodovine Antestijev in Svadučijev so toraj bili sami Shivaiti, in sicer kakor imena Antestius, Svadučius, Matrix, Bottia, Bottio, častitelji Shive Bhage, rodivnega principa, pa tudi imena Saxamus, Lutumarus so iz Shivatovega častja, ker priimena Parvat, Ugra, to je, Saxamus, ferox, Karant, Karat, Lutomar tudi Shiva imade.

Ako Keltomani zamorejo te napise s takošnimi dokazi po keltiški razlagati, kakor smo jih mi po slovenski, se radi udamo, — ako pa ne, se hočemo dalje vojskovati za historiško resnico.

Ozir po svetu.

Stanovavci v Krimu.

Možkih prebivavcov se šteje v Krimu le okoli 200.000. Večina njih so Tartari, katerih je blizo 156.000; med

temi je kmetov 80.000, duhovnikov in sodnikov (imanov in molatov) 16.000, plemenitažev (mersa-tov) 10.000, mestnikov 50.000, Kristijanov je k večem 23.000. Število Rusov znaša okoli 3000. Iz Turčije se je vselilo tu kakih 10.000 Gerkov, ki večidel v Koslovem (Eupatorii) in Balaklavi prebivajo. Zraven teh je v Krimu še okoli 5000 Jermenov in skupaj 6000 Poljcov, Nemcov in Francozov.

Car Aleksander in podoba sv. Sergija.

Iz Moskve piše ondašnji časnik, da je rusovski car unidan romal v puščavo (piskrico) sv. Sergija in ukazal prvostolniku (metropolitu) Filaretu, naj mu izroči sveto podobo Sergijevo za oserčenje rusovske armade. Po povedbi moskviškega časnika je rusovska armada v nekdanjih vojskah vselej na dilo mertvaške truge sv. Sergija namalauo podobo tega svetnika sabo imela, in tako tudi národna bramba v vojski leta 1812. Vpričo vse carske rodovine, ki je, kakor naši bravci vedó, unidan spremila cara v Moskvo, je bila ta podoba pred cerkev sv. Sergija postavljena in metropolit je opravljal božjo službo pred njo; potem je sv. Sergija z gorečo besedo zaklinjal, naj prosi Boga, da dodeli zmago Rusii in junaškim vojakom njenim. Ko je bilo vse to opravljeno, je sv. podobo izročil caru. Ker jo je car sabo vzel, mislijo, da jo bo dal armadi v Krimu, da bi, nadušena po izgledu čudodelne podobe vse svoje žile napéla in zmagala sovražnike svete Rusije.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Komen-a na Goriškem 17. okt. A. B—l. Veselo je, ako cesarske gosposke in pa soseske z združeno močjo podpirajo dobre namene za občinski prid. Ker je pri nas očitna potreba, da bi imeli do dobrega izučenega kovača, ki bi nam vedil tudi v živinskih boleznih pomoči, sem se obernal do slavnega našega okrožnega poglavarja, naj bi nam v ti potrebi na roko šli, da bi mogel za to izučenje popolnoma pripraven mlad kovač o vsih Svetih v ljubljansko živinozdravniško šolo iti, ker je sam prereven, da bi mogel ondi na svoje stroške živeti. Verli gospod, poznaje našo potrebo, so dali precej prošnjo narediti in od sosesk podpisati, da bi se omenjenemu mladenču 10 gold. na mesec iz okrožne dnarnice dajalo. Zvesto se nadjaje, da se le-to tudi spolnilo bo, že naprej rečem očitno hvalo blagemu gospodu poglavarju, da so uslišali našo prošnjo, ki bo vsi soseski v dobro, zakaj v potrebi človeka imeti, ki vé svét in pomoč pri bolni živini, je dobrot, ki jo pač tisti naj bolj ceniti vé, ktereга je nesreča zadela, da mu je zbolela živina in poginila, ker od nobene strani prave pomoči ni bilo.

Iz Bistrice na Notrajskem 11. okt. J. B—c. Koler pri nas, hvala Bogu, je popolnoma nehala, spet se veselimo ljubega zdravja. Bog nam ga obderži! — Poljski pridelki pri nas so srednji; pšenice smo malo, koruze pa še precej pridelali; krompir nam gnjije bolj ko lani, in mnogim kmetom je popolnoma sognjil. Vina smo celó malo pridelali; letos še ni toliko bolezen tertam škodovala, ampak zdrave terté so silo malo grojzdja imele!

Iz Postojne 16. okt. * Na naši postaji ljubljansko-terzaške železnice morajo po sklenjeni pogodbi zadnje dela noter do konca avgusta 1857 dokončane biti; stroški teh zidanj so določeni na 100.000 gold. Ker se je popred govorilo, da bo železnica iz Ljubljane v Terst že konec prihodnjega leta gotova, se sedaj iz tega vidi, da bo še le čez dve leti.

Iz Ljubljane. Juter se bo podala deputacija ljubljanskih tergovcov na Dunaj, prosit za napravo tudi Ljubljančanom toliko potrebne bankne podružnice, iz ktere bi kupec za vložene meníce v sili gotov dnar dobival.

¹⁾ Ankershofon „Handb. der G. Kärnth.“ V. Heft 627.

²⁾ Ime Bhaga se v indiških bukvah nahaja kot priime Shive in beseda pomeni: pudendum muliebre, pa tudi: juterno sonce. Ako na prvotni pomen besede Bhaga nazaj gremo, vidimo, da izrazuje pomen „roditi“, „stvarjati“, primeri su roditi in sūnu, sin, sunis, sunce, rikša v možkem spolu medved, po pravem natus, der Gezeugte, in v srednjem Fixstern; torej spet najdemo poterjeno resnico, da pomeni: živeti, gibati se, stvarjati, roditi, so korenike za pomene: žival, voda, zrak, luč itd. Korenika besede Bhaga je bha, kar v sanskritu pomeni svetiti, sijati. Torej beseda Bog pomeni stvaréči in svetli.

³⁾ Ankershofen l. c. V. 622.

⁴⁾ Diefenbach „Vergl. Wörtl. der goth. Spr.“ II. 707. Pis.